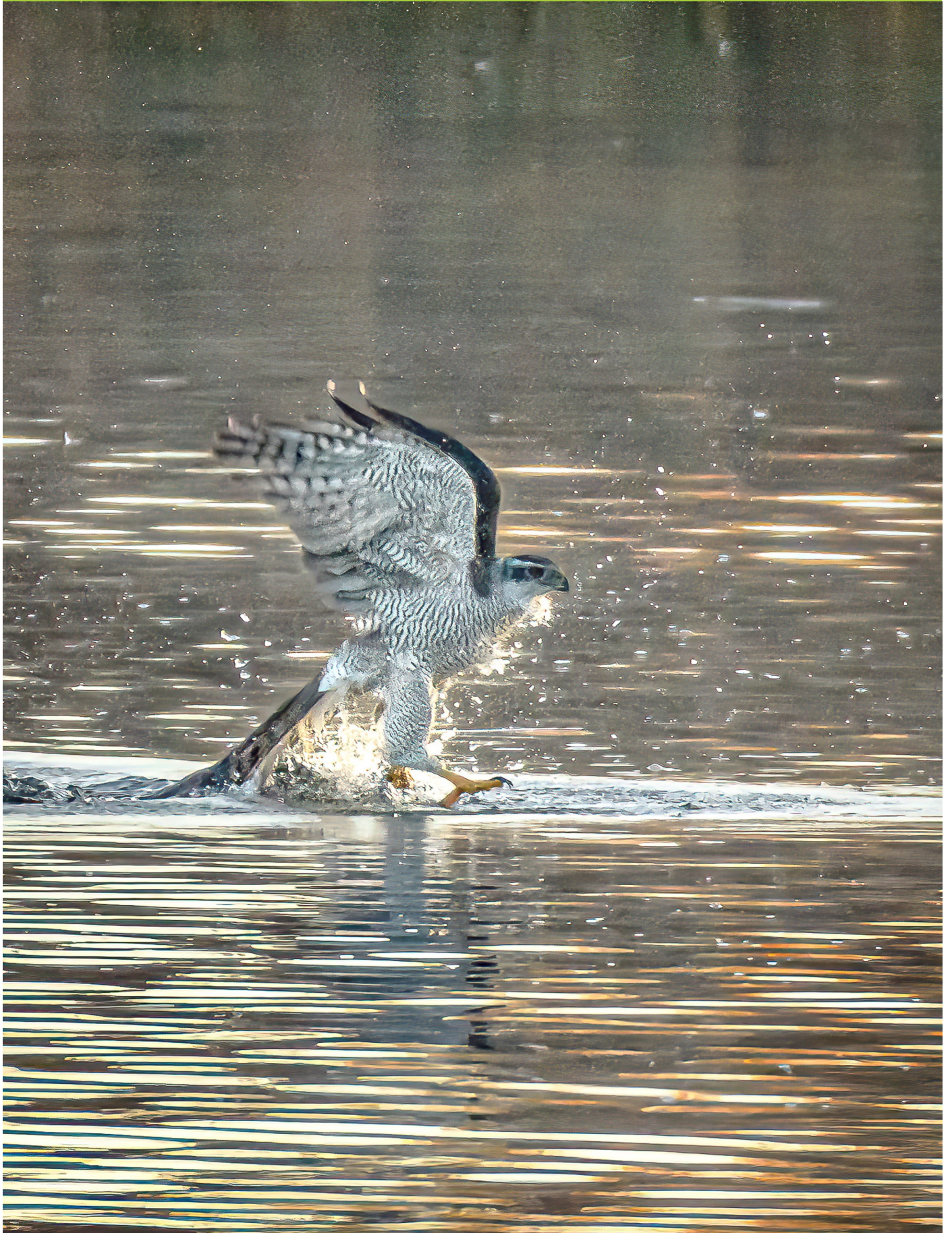

De Bimd

Ledenblad IVN Laarbeek

jaargang 46 - 2023 nr. 1

Beleef de natuur

Kopij voor blad 46-2
Graag vóór 15 mei 2023
e-mailen naar redactie@ivnlaarbeek.nl

Van de redactie

Beste lezer,
In dit volle blad kun je zien hoeveel activiteiten er in en rondom ons gerenoveerde verenigingsgebouw De Bimd plaats vinden. IVN Laarbeek wil met deze ruimte een centrum zijn van natuurkennis en natuurbeleving voor alle inwoners van Laarbeek. We noemen het Natuurschool. Lees er meer over in het artikel van Han Konings op de pagina hiernaast.

Voor al die activiteiten zijn veel vrijwilligers nodig. Kijk eens of er iets van je gading bij is. Onze ervaren vrijwilligers helpen je graag met inwerken en ook met 'inburgeren' in een gezellige en hechte club mensen met één en dezelfde passie: onze natuur.
De redactie wenst je veel leesplezier!

Jaar van de Scholekster

Nationale pechvogel wordt hij door Vogelbescherming genoemd. Zijn leefgebieden zijn de weide, het wad en ook de stad. In al die gebieden wordt hij bedreigd. Zijn luide 'tepietepietepie' klinkt nauwelijks nog boven ons. Dit jaar is Bonte Piet voor de tweede keer vogel van het jaar. Vijftien jaar geleden was de eerste keer en sindsdien zijn de problemen voor deze prachtige vogel alleen maar groter geworden. Zoals voor al onze weidevogels. Kijk voor meer informatie op jaarvandescholekster.nl

Colofon

Ledenblad De Bimd
Uitgave van IVN Laarbeek
Maart 2023 nr. 46-1

 www.ivnlaarbeek.nl
 www.facebook.com/IVNLaarbeek
 www.instagram.com/ivnlaarbeek/

Bestuur IVN Laarbeek:
Voorzitter: Ben Swinkels
voorzitter@ivnlaarbeek.nl
tel. 0499 422 017

Secretaris: Marleen Verboven
secretaris@ivnlaarbeek.nl
tel. 0492 381 165

Penningmeester: Marjolein Baudoin
penningmeester@ivnlaarbeek.nl
bankrek. NL77 RABO 012 891 6907
tel. 06 38 788 722

Overige bestuursleden:
Klaas Althuizen
Han Konings
Ben van Noordwijk

Redactie:
Anneke en Ton op den Buijs
redactie@ivnlaarbeek.nl
Drukkerij Grafic Image, Beek & Donk

Over De Bimd en IVN Laarbeek

De Bimd is het verenigingsgebouw van IVN Laarbeek, aan de Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel. Ook de prachtige natuurtuin rondom dit gebouw en het ledenblad dragen deze naam. De officiële naam van IVN is Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid.

Vanuit het duurzame gebouw, dat onlangs officieel is geopend, worden de meeste activiteiten georganiseerd. IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is, met natuuractiviteiten, cursussen, projecten, ledenwandelingen, lezingen enz.

Onlangs is er een **nieuwe folder** verschenen over ons IVN. Daarin lees je van alles over de werkgroepen en hun werkzaamheden. Deze folder ligt in het gebouw en bij het infopaneel van de Natuurtuinwandeling. Je mag hem gratis meenemen.

Uitgebreide informatie over landelijk IVN vind je op de website: www.ivn.nl

En voor IVN Laarbeek: www.ivnlaarbeek.nl

Wil je lid worden van IVN Laarbeek? Meld je dan aan op deze site.

Het is mogelijk om IVN Laarbeek te sponsoren. Dat kan op vrijwillige basis, of door IVN Laarbeek op te nemen in uw testament. Maar ook door het plaatsen van een advertentie in ons blad De Bimd steunt u onze vereniging. Kijk op de website of neem contact op via:

E-mailadres: secretaris@ivnlaarbeek.nl

Foto Jaap Wijdenes

Inhoud

- 2 Van de Redactie
- 3 Van de Bestuurstafel
- 4 Gevecht tussen havik en buizerd
- 5 De IJmelbeek
- 6 - 7 Wandelingen en excursies
- 8 Welke boom is dit?
- 9 Plantaardig koken met Marrit
- 10 -11 De jongste natuuronderzoekers
- 12 -13 De oudere natuuronderzoekers
- 14 Workshop koken / Kerstmarkt / Cursus Bomen
- 15 Het Perfecte Plaatje
- 16 -17 Plantenwerkgroep: Mossen
- 18 Nonnetjes
- 19 Lezingen
- 20 Agenda

In De MooiLaarbeekKrant van 16 januari van dit jaar stond de aankondiging van een nieuw initiatief: de Natuurschool. In De Bimd nr. 4 van het afgelopen jaar stond er ook al een stukje over geschreven en ik maak van de gelegenheid gebruik om een aanvulling te schrijven. De opzet is om met de Natuurschool samenwerkingsverbanden van verschillende partijen voor elkaar te krijgen waarbij de natuur een rol speelt of kan spelen.

Bloemenrand bij Croy. Foto: Frans v.d. Heuvel

De Natuurschool is ontstaan naar aanleiding van de uitgebreide renovatie van verenigingsgebouw De Bimd met de vele mogelijkheden midden in een grote educatieve natuurtuin, gelegen tussen twee kanaalzones met hun eigen natuur, de Hooge Akker en 't Gulden Land, en de vele andere natuurgebieden in Laarbeek. Te midden van dit alles zou een centrum moeten zijn met ruime kennis over al deze gebieden. Deze kennis en beleving zou dan gedeeld moeten worden door de verschillende natuurverenigingen: het idee van de Natuurschool was geboren bij Ben Swinkels.

Visie buitengebied

Het meedenken over de nieuwe visie over het Laarbeekse buitengebied was de aanleiding om een zienswijze in te dienen met bovengenoemde argumenten. Door het College van B&W en de Raad werd de zienswijze bevorderd tot uitvoeringsagenda, dus ook met ambtelijke ondersteuning. Eerst is er een initiatiefgroep opgericht voor enkele brainstormavonden. Een kleinere voorbereidingsgroep ging concreter vormgeven en werd later de Kerngroep. Met de Kerngroep gaan we kijken wat voor verbanden we kunnen leggen om zo met verschillende groepen lezingen, discussieavonden, workshops en dergelijke op te zetten. De Kerngroep bestaat nu uit mensen van IVN, het Laarbeekse Landschap en de Gemeente Laarbeek, maar zij kan, indien wenselijk, worden uitgebreid.

Bloemrijke akkerranden

Het eerste initiatief is ontstaan met Laarbeekse Landschap en ZLTO om een avond te organiseren over bloemrijke akkerranden. Met onderwerpen als de wijze van aanleg van deze akkerranden met uitleg over de beste zaaitijd, geschikte grondbewerkingen en de invloed van het weer op de resultaten.

Er zullen daarbij ervaringen uit het project bloemrijke akkerranden door Laarbeekse Landschap (met de effecten op de natuur en de problemen bij aanleg en beheer) worden gebruikt. Ook welke soorten bloemmengsels en (meerjarige) alternatieven er zijn. Verder komen er uitleg over het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB-beleid) ter sprake en de gevolgen daarvan voor natuur en beheer van landbouwgronden.

Verbinding

Verbinding in plaats van polarisatie. En dit geldt natuurlijk ook voor de te bereiken doelgroepen. Wellicht leidt het ook tot andere onderwerpen zoals duurzaamheid, gezondheid, enz. binnen en buiten Laarbeek.

Wilt u meedenken over activiteiten of op een andere manier samenwerken? Neem dan contact op met: natuurschoollaarbeek@gmail.com

Jaarvergadering

De jaarvergadering over het jaar 2022 wordt op zondag 23 april 2023 gehouden. Gebouw De Bimd, aanvang: 10:30 uur

Tot slot, als je ideeën hebt waar wij als bestuur meer aandacht aan moeten geven schroom dan niet om dit met ons te delen via secretaris@ivnlaarbeek.nl

Han Konings, bestuurslid IVN Laarbeek

Gevecht tussen havik en buizerd

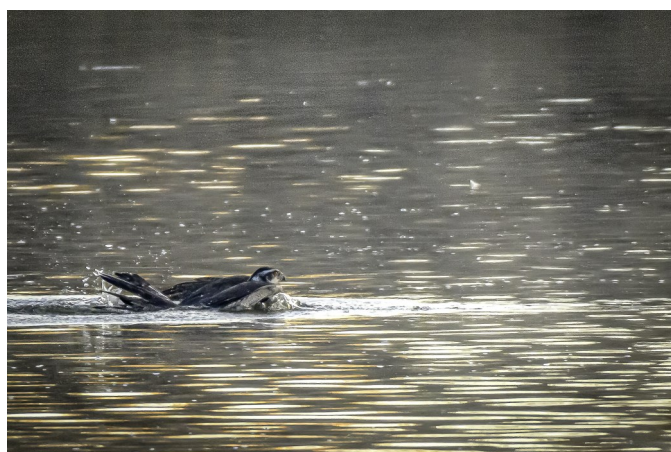
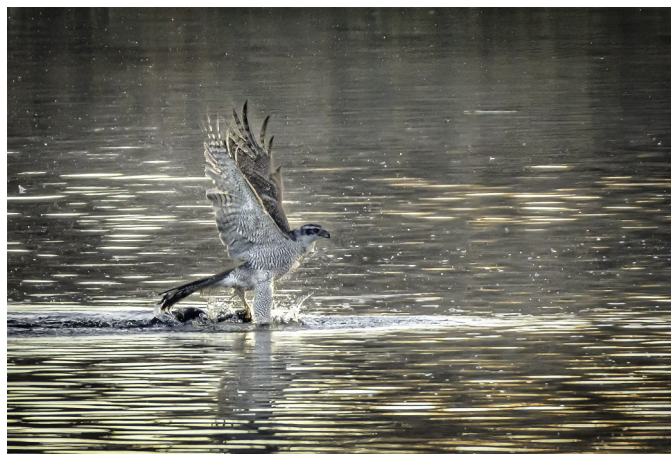
Tekst en foto's: Tony van Doore

Half november was ik in natuurgebied De Luysen bij Bree in België. In de middelste van de drie vogelkijkhutten zat ik te wachten wat er zou gaan komen.

Ineens wordt er door een collega vogelfotograaf geroepen: "Een havik heeft een eend te pakken op het water." Ik had nooit verwacht dat een Havik dat doet. Hij duwt de eend onder water tot deze verdronken is, daarna probeert hij ermee weg te vliegen maar dat lukt niet. De eend is te zwaar en omdat de havik de eend niet los wil laten, zit er niets anders op dan maar met hem te gaan zwemmen.

Na zo'n 30 meter te hebben gezwommen, heeft hij uiteindelijk de eend op het droge en denkt dat wordt smullen... Maar niets is minder waar; plotseling komt daar een buizerd aan zetten en die heeft ook wel zin in een eend. De havik is het daar natuurlijk niet mee eens, dus dan maar vechten om de prooi. Na een heftig gevecht moet de havik het onderspit delven en wordt door de buizerd weggejaagd. Ik denk dat de havik te moe was van zijn zwempartij. De eend wordt heerlijk door de buizerd opgegeten, daar heb ik maar geen foto van bij gedaan.

Natuurlijk kan ik de beleving die ik in de hut had niet met een paar foto's laten zien, maar hopelijk kunnen jullie toch een beetje genieten van het verhaal en de foto's. Groeten Tony van Doore, fotowerkgroep Kieknou. De foto's zijn gemaakt met een Nikon D850 met een 200-500 f5,6 zoomlens en een 1,4 teleconverter, dat maakt dat de lens 280-700 f8 wordt. Sluiterijd 1/1250 f8 700mm iso3200 en 0,7 onderbelicht.

De Ijmelbeek door Henk van Beek

De Aarlese heemkundekring ontvangt periodiek het blad 'Gemerts Heem'. Het is een prachtig verzorgd blad met veel interessante artikelen. Laatst eentje over de Ijmelbeek. Deze beek vormt van oudsher de grens tussen Grotel en het Aarles Broek, langs de Biezen, geflankeerd door een landweer.

Emelt

Met enige verbazing las ik al een paar keer welke betekenis men in het Gemertse aan de naam Ijmelbeek geeft. Volgens het 'Gemerts Heem' is deze naam gerelateerd aan de emelt, de larve van de langpootmug. Emelten leven echter in grasland zoals weilanden, gazons en vergelijkbare plekken (die overigens best een beetje vochtig mogen zijn), maar zeker niet in het water!

Na enig speurwerk in mijn bronmateriaal kwam ik er achter dat 'ijmel' mogelijk een oud-Keltisch woord is voor 'grens'.

Om dit zeker te weten ging ik hiervoor buiten onze landsgrenzen: toevallig woont een kennis van mij, Lawrence Priestly, in Wales en daar gebruiken ze nog regelmatig van dit soort oud-Keltische woorden. Dus nam ik met hem contact op. Per email schreef hij mij, samengevat, het volgende:

*Dear Henk
Nice to hear from you. We are fine, thank you.
I have found a Welsh word that may be connected to Ijmelbeek in Aarle-Rixtel. The Welsh word Ymyl (pronounced in English emril), means border, edge, side, margin or rim, an old Celtic word. This could mean your stream is the 'border stream'? Hope this helps.
Kind regards
Lawrence*

Ijmel is grens

Dus vertaald naar het Nederlands betekent 'Ymyl': grens, kant, zijkant, marge of rand. En dat kan kloppen, want de Ijmelbeek markeert, zoals ik hierboven al heb aangegeven, ter plaatse onmiskenbaar de grens tussen Bakel en Aarle-Rixtel. Dat zou ook betekenen dat het woord 'Ijmel' rond het begin van onze jaartelling hier in onze streken al in zwang was!

Gondrave

De meeste van oorsprong Keltische woorden zijn inmiddels uit onze taal verdwenen of ze zijn verbasterd zoals de plantennaam 'hondsdrif', een verbastering van het Keltische 'gondrave', dat 'etterrank' betekent. Het sap van deze plant helpt tegen kleine ontstekingen en huidirritaties zoals de prik van een brandnetel.

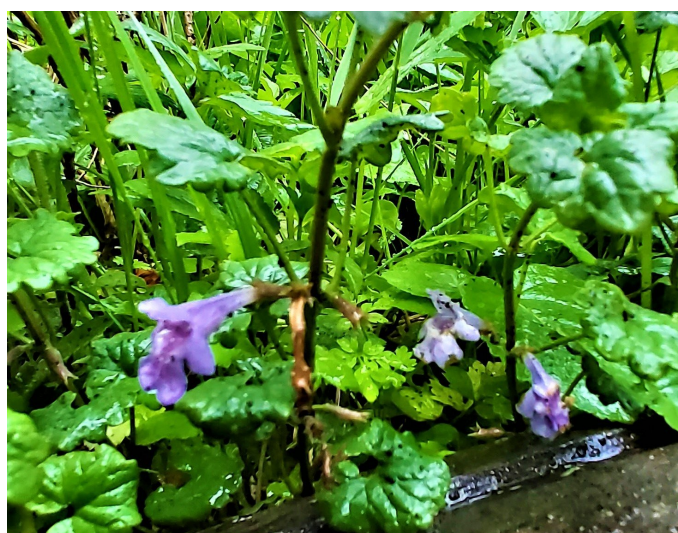
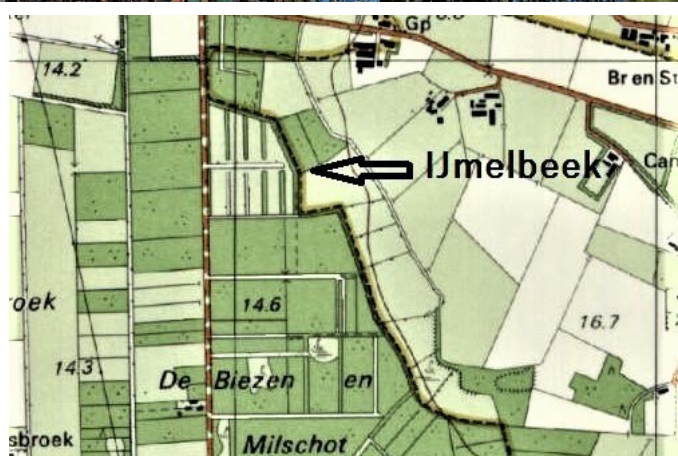

Foto Marcel van de Kerkhof

Marekol

In onze contreien willen ouderen onder ons de (Vlaamse) gaai nog wel eens 'mertkol' noemen of variaties hierop. Ook dit dialectwoord is zeer waarschijnlijk een verbastering, en wel van het Keltische 'marekol'. Sommigen zeggen dat deze aanduiding is afgeleid van het Germaanse markwulf, of 'grenswulf'. Anderen (zoals ik) geven hieraan een andere uitleg. 'Mare' is een oud woord voor verhaaltje of bericht. 'Kol' is afgeleid van kolderiek dat grappig betekent. Dus lijkt het logisch dat de (Vlaamse) gaai hiermee wordt vergeleken wanneer hij, naast zijn geschreeuw, weer eens grappige melodietjes zingt met veel imitaties!

Wandelingen en excursies

Wiebiegenhof, 11 december 2022

Mooie wandeling IVN Laarbeek door Stiphoutse bossen

Zo'n 22 wandelaars vertrekken bij de Wiebiegenhof voor een wandeling door de Stiphoutse bossen. IVN-gidsen Frank van Bakel en Dieny van den Heuvel vertellen om beurten verhalen over de vele soorten bomen, korstmossen en zelfs nog paddenstoelen.

Dat de sapstromen van loofbomen in de winter praktisch tot stilstand komen, maar naaldbomen blijven 'aanstaan', zo verwoordt Frank het.

Er staan in dit bos enkele tientallen soorten coniferen oftewel naaldbomen, van grove den tot Servische spar en Japanse lariks. Vroeger werden ze aangeplant in groepen bij elkaar, zo'n veldje vol met dezelfde soort. Dat kun je nu nog goed zien.

De droogte heeft dusdanig toegeslagen dat de grondwaterstand bijna anderhalve meter te laag is. Alle vennen staan praktisch droog. Daar hebben de bomen veel last van. Ze zijn zwak. In elke boom huizen duizenden insecten.

Ze leven daar, wonen er, zoeken hun eten. Dat kan normaal geen kwaad, maar als de bomen verzwakken, dan wordt het een probleem. Een veld met verdroogde fijnsparran is in combinatie met de letterzetter, een van die insectjes, het slachtoffer.

Het Wasven was vroeger juist de plek waar de herders of boeren hun schapen gingen wassen. Dieny vertelt over de diverse soorten eiken. De Amerikaanse eik is weliswaar een exoot, maar toch eigenlijk al een inheemse soort geworden. Zijn puntige bladeren kleuren zo mooi rood in de herfst. De Hollandse eiken hebben gelobd blad, dat bruin verkleurt in het najaar. Frank vertelt over de Servische spar.

Dan volgt een stevige wandeling naar de Schapengracht, een banaanvormig ven. Ook dat ven staat bijna droog, alleen het laatste lage deel bevat wat water. Vroeger stond hier de hoeve van Thijs Sanders, landbouwer en schaapherder uit Son, ook wel de Schapenhoef genoemd. Uit onderzoek bleek dat het een smeltwatergeul is uit de laatste ijstijd. Door contact met kalkrijk water uit de ondergrond heeft de plas een hoge natuurwaarde en groeien er bijzondere plantensoorten. De waterwerkgroep van IVN Laarbeek heeft er onderzoek gedaan en vond er veel salamanderlarven, waaronder die van de zeldzame kamsalamander. De groep is verrast door de mooie verhalen en de prachtige tocht.

Publiekswandeling Het Geregt, 8 januari 2023

De eerste publiekswandeling van het jaar, het zonnetje schijnt voorzichtig. We verzamelen ons aan de Schapendijk bij de slagboom. Dit is het driedorpenpunt van Veghel, Lieshout en Erp. Tot ver voor 1800 stond hier nog een galg. Deze omgeving was vroeger nog om een andere reden een griezelige plek voor mensen. In het bosje aan de linkerkant liggen de resten van een grafheuvel uit de Bronstijd (2000-800 v. Chr.) en bekend is dat Mie de heks er vroeger ook woonde.

In het jaar 1311 heeft Hertog Jan van Brabant de heide en woeste gronden bij Lieshout aan de inwoners van Lieshout verkocht. De weg De Hei was er al. Hij werd in die tijd Langendijk genoemd en liep van Boerdonk naar Ginderdoor. Zo rond 1870 werd veel heide ontgonnen. Tussen 1915 en 1920 werd het nog resterende heidegebied ontgonnen en er werd 48 ha grasland ingezaaid.

In 1939 is gestart met de bouw van 4 moderne pachtboerderijen, Lijnt 10,14, 17 en 21. Het Lijnt was oorspronkelijk een groot vennengebied tussen Hool en de Boerdonkse dijk. De naam komt al voor begin 16^e eeuw. De naam Lijnt komt waarschijnlijk van de vlas (lijn), die hier vroeger werd verbouwd.

vervolg wandeling 't Geregt

Tijdens de wandeling staan we even stil bij een zomereik waar ananasgallen en galnoten opzitten. Op de eik kunnen meerdere gallen zitten. Hij maakt per insect een gal aan. Maar weinig bomen zijn zo rijk aan leven als een eik.

De ananasgal wordt ook wel eikenroosje genoemd. Binnenin zit de larve van de ananasgalwesp. De wesp legt een eitje in een bladknop, waarna de eik wordt geprikkeld tot het vormen van de ananasgal. De schutbladen van de bladknop groeien vervolgens uit tot een 2 tot 3 cm grote gal, die wat op een ananas lijkt. In de herfst opent de ananasgal zich waarna de binnengal met daarin de larve van de wesp op de grond valt. De larven overwinteren in hun binnengal op de grond. In de lente komt uit deze gal alleen een vrouwelijke wesp tevoorschijn. De mannelijke wesp zit in een veel kleinere, nauwelijks waar te nemen gal (2 tot 3 mm) op de eik. Na paring leggen de vrouwtjes eitjes in een bladknop van de eik en de cirkel is rond.

Ananasgal, foto Frans van Kooten

Ook zijn we de bijzondere eikvarens tegengekomen. Deze kleine varens van ongeveer 25cm blijft groen in de winter. De eikvaren is bestand tot wel -35 graden.

Het Geregt is een bijzonder en rustig gebiedje waar je genoeg kunt zien: de grote bonte specht, Douglasspar, Hemlockspar, Weymouthden, Corsicaanse den, Grove den, rabatten en als je rustig wandelt kun je er ook reeën zien.

Deze wandeling was een mooi begin van 2023!

Dieny v.d. Heuvel en Frank van Bakel

Flamingo's

Mensen, wat is het afzien op de zaterdag 25 februari. Een snoeiharde noordenwind maakt de gevoelstemperatuur graden lager dan de gemeten temperatuur van een graad of vijf. Onze Zeelandreis begint voor enkelen al in de buurt van de Krammersluizen. Een flinke groep flamingo's staat zich in het water te goed te doen aan die heerlijke garnaltjes.

Vogelwerkgroep Ortolaan naar Zeeland

Anneke

Als we op de afgesproken plek bij restaurant Grevelingen bij elkaar komen, zijn we met negen vogelaars. Onze route is via Dijkwater en Weeldijk bij Zonnemaire naar de Brouwersdam. Bij Dijkwater ziet een van ons tussen de brandganzen een roodhalsgans. Onze dag kan nu al niet meer stuk. De Weeldijk is sinds twee weken pleisterplaats van enkele wilde zwanen. Op de Brouwersdam zoeken we tussen die monsters van campers een plekje in de luwte. Wat een boel eidereenden zien we en wat een beauties zijn de mannetjes toch.

Nu via de Delingsdijk, waar massa's grutto's en wulpen aan het foerageren zijn. In restaurant Schelphoek warmen we ons op met een kop soep. Daarna een wandeling langs de Oosterschelde waar we de zwarte ruiter zien. Nu even turen bij Plan Tureluur. Hier zien we een watersnip en worden we beloond met het vrouwtje van het nonnetje. Wat een prachtige tekening heeft ze toch! We sluiten de dag af in de nieuwe natuurgebieden boven Zierikzee. Het resultaat van deze heerlijke dag: 71 soorten. Heel bijzonder was de zwarte ruiter. Maar ook de ijsvogel, paarse strandloper, nonnetje, zwarte zee-eend, kuifduiker kwamen in de lenzen van onze kijkers en telescopen. Tevreden gaan we weer naar huis.

Welke boom is dit?

door Koen Brand

Rondhoutveiling

Dit keer schrijf ik eens niet over een individuele boomsoort maar over de Nederlandse Rondhoutveiling die ieder jaar op de laatste zaterdag van februari wordt georganiseerd door de Bosgroepen. Op deze veiling worden mooie boomstammen uit het hele land per opbod verkocht. De bomen komen uit bossen en landgoederen die worden beheerd door de bosgroepen. Het verkochte rondhout wordt gebruikt voor allerlei toepassingen, zoals meubelhout, restauraties, vloeren, kunstvoorwerpen etc.

De afgelopen twee jaar heb ik met Adrie Beekmans gebruik gemaakt van een van de kijkdagen om rond te lopen tussen de stammen die werden aangeboden.

Vorig jaar lagen op de opstelplaats bij vliegveld Deelen maar liefst 496 kavels, ieder bestaand uit een of meer bomen van allerlei boomsoorten. Voor ons is het de uitdaging om terwijl we daar rondlopen de boomsoorten te herkennen zonder in de catalogus te kijken. Gewoon een keer hout kijken in plaats van bomen kijken.

Sommige stammen hebben hun bast nog, maar als je kale stammen goed bekijkt, dan kan je fraaie knaagsporen van bastkevers tegenkomen.

Voor mensen die zelf eens een kijkje willen nemen, hou de website van de bosgroepen in de gaten:

<https://bosgroepen.nl/evenementen-en-producten/rondhoutveiling>.

Je kunt een week of twee voor de veiling de catalogus downloaden. Op de site en in de catalogus kan je ook vinden waar de kijkdagen worden gehouden.

Wanneer je gaat kijken is het heel verstandig je goed aan te kleden. Je loopt daar namelijk over een kale, winderige vlakte.

In 2021 lag er sneeuw toen we gingen kijken.

Al met al, ook al kan het koud zijn, voor ons was het een interessant dagje uit. En als het lukt, gaan we dit jaar weer.

Plantaardig koken met Marrit

Tofu (1)

Wanneer je plantaardig eet, is tofu een fijne bron van eiwitten. Maar als je tofu niet goed klaarmaakt, kan het heel smaakloos of zelfs vies zijn. Gelukkig is tofu heel veelzijdig en kan je er dus ook iets heel lekkers van maken!

Om te beginnen: wat is tofu?

Het productieproces van tofu lijkt erg op dat van dierlijke kaas. Simpel gezegd: er wordt een plantaardig stremsel toegevoegd aan sojamelk, waardoor brokken ontstaan. Deze worden in een kaasdoek geperst tot een blok.

Tofu wordt dus gemaakt van soja. Helaas bestaat het misverstand dat het Amazonegebied gekapt wordt voor de teelt van soja voor menselijke consumptie. De soja die hier geteeld wordt, is voornamelijk voor sojaolie en voer voor vee. Voor tofu wordt soja gebruikt die vrij is van GMO's (genetisch gemodificeerde organismen), en die komt alleen van gecontroleerde teelt.

De voedingswaarden van tofu

Tofu bevat per 100 gram ongeveer 12 gram eiwitten, 5 gram vet (waarvan minder dan 1 gram verzadigd vet) en 0,8 gram suiker. Verder is tofu rijk aan vitamines en mineralen, zoals kalium, fosfor, magnesium, calcium, ijzer, zink, vitamine A, vitamine B1, vitamine B2, vitamine B3, vitamine B5, vitamine E en foliumzuur.

Hoe maak je tofu nou goed klaar?

Het is belangrijk dat je de tofu goed droogt, anders wordt het zompig. Dit kan door het in een theedoek te wikkelen en er een gewicht op te zetten voor een paar uur. Maar er is een makkelijkere, en smaakvollere methode. Dep een blok tofu droog en snij of breek het in stukjes van ongeveer 1x1cm. Doe in een schaal met een eetlepel maïzena en wat zout en eventueel wat uienpoeder. Zorg dat alle stukjes tofu goed bedekt zijn. Leg de stukjes op een bakplaat met bakpapier en doe in een oven op 175 °C voor ongeveer 15 minuten. De stukjes zijn nu droog en krokant en klaar om te gebruiken.

In een van onze volgende edities vind je meer over tofu.

Ingrediënten:

- 2 eetlepels arachide- of zonnebloemolie
- 1 ui
- 2 teentjes knoflook, geperst
- stuk gember van 1,5 cm, geraspt
- 2 blaadjes kaffirlimoen
- 1 stengel citroengras, gekneusd
- 1 eetlepel geconcentreerde tomatenpuree
- 1 eetlepel sambal badjak (of naar smaak, afhankelijk van je voorkeur voor pittig eten)
- 1 eetlepel pindakaas
- 2 eetlepels ketjap manis
- 200ml kokosmelk
- 300 gram sperziebonen (vriezer)
- 1 blok tofu van 250 gram, klaargemaakt zoals boven aangegeven

Indonesische stoofschotel met sperziebonen voor 2 personen

Tofu is van oorsprong Aziatisch en smaakt dan ook erg goed in Aziatische gerechten.

Zoals in deze Indonesische stoofschotel met sperziebonen.

Bereiding:

Verwarm de olie en bak de ui zonder deze bruin te laten worden. Voeg knoflook, gember, kaffirlimoenblaadjes en citroengras toe en bak heel even samen. Voeg dan tomatenpuree en sambal toe en bak tot het lekker geurt en de olie loskomt. Voeg sperziebonen toe en bak voor een minuutje. Voeg dan pindakaas, ketjap manis en kokosmelk toe en laat dat even lekker stoven met de deksel op de pan. Voeg op het laatst de tofu toe, warm even door en serveer. Lekker met basmatirijst.

De jonge natuuronderzoekers

Woensdag 14 december

Samenkomst is bij de Brabantse Kluis. Thema van deze middag is diersporen zoeken. Waar kan dat nog beter dan in de Biezen. Mooi natuurgebied waar veel dieren verblijven. Tijdens het verzamelen op de startplek beginnen de kinderen dolenthousiast met ijsbreken. Het ijs is wel 4 cm. dik. Met ijskoude handen, natte wanten en een enkeling al met natte sokken beginnen we aan de wandeling.

Cees wil even stil staan bij de historie van dit gebied. Voor de meeste kinderen onbekend maar goed om te weten. In 4 groepjes starten we de wandeling. Cees kiest voor de grote route en wil doorstappen. Ondergetekende kiest voor de kleine route.

Diersporen vinden

We hebben onszelf een opdracht gegeven: minstens 10 diersporen vinden. En die opdracht hebben we volbracht. Allereerst zagen we een gal van een fritvlieg in het riet. In het eerste pad veel wroetsporen van zwijnen en hondenpootafdrukken in de modder gevolgd door molshopen. Waar hondenpootafdrukken zijn, vinden we ook drollen. Van het pitrus langs het pad is gegeten, waarschijnlijk door konijnen of muizen.

Rond is bont

In de boomstam heeft de specht een rond gat gehakt. Rond is van de bonte specht en apart (ovaal) is van de zwarte specht. Onder bomen vinden we ook vogeluitwerpselen. In het witte laagje urine ligt een klein poepje. Vogels hebben maar een uitgang (cloaca). Via het pad en door een sloot loopt een wissel. Waarschijnlijk van reeën.

Woensdag 11 januari

Januari betekent: tuinvogeltellingen. Erg belangrijk om te weten hoe het ervoor staat met het welzijn van de vogels. Uit de uitkomsten hiervan kunnen veel conclusies getrokken worden. Ook de kinderen willen wij hiermee bekend maken. Onze aandacht gaat naar de wintervoeding van vogels. Elke soort vogel heeft ander eten nodig. Dat kun je meestal zien aan de snavel. Door middel van een presentatie van Cees wordt hier uitleg aan gegeven. Klein en spits snaveltje zijn insecteneters. Sterke kleine snavels eten vaak zaden die ze goed kunnen breken. Viseters hebben een priksnavel waarmee ze vissen kunnen opprikken.

10

Aan een jonge boom zien we een veegspoor van een reebok. Er liggen veel dode bomen om. Hierop is veel insectenvraat te zien. Het lijken wel kunstenaars. Kijk maar op de foto, het lijkt wel een vlucht vogels. Tot slot vinden we in de berm een holletje gemaakt in hoog gras. Welk dier? Tevreden zijn we richting het klooster gelopen.

Roofvogels eten dieren en hebben daarvoor sterke klauwen en een scheursnavel. Willen we vogels helpen met wintervoeding dan kunnen we dat het beste doen met ongebrande pinda's, zaden, fruit en bij hevige vorst water.

Dus... na al deze uitleg aan de slag. Er worden pinda's en appeltjes aangeregen. Elke kind krijgt een boomtak waar alles aan opgehangen kan worden. Deze mag mee naar huis genomen worden om een plaatsje te geven in de eigen tuin. Hierdoor kunnen ze vogels lokken en mee doen aan de vogeltelling.

Woensdag 8 februari

Samenkomst in de Bimd. Vandaag zouden wij naar de boerderij gaan. Die afspraak is verzet naar de volgende bijeenkomst. Vandaar dat we nu een middag wilden besteden aan insecten.

Cees had een duidelijke, voor de jongere kinderen goed te begrijpen, power point presentatie gemaakt. Na de presentatie wisten de kinderen de onderdelen van insecten te benoemen: Lijf uit drie delen, kop-borst-achterlijf, vleugels aan de borst, zes gelede poten en twee voelsprieten, hele grote of hele kleine. Slakken glijden voort op hun eigen slijm. Spinachtige hebben acht poten. Kevers en spinnen hebben een hard harnas. Maar ook interessant waren de baby's van insecten. Die lijken helemaal niet op hun ouders. Pas later na de verpopping zien ze eruit als hun ouders. Het was leerzaam.

Tijdens het laatste kikkerconcert heeft de leiding bij een kraam bouwpakketten van vlinders, kevers, libellen en bijen gekocht. Die mochten nu in elkaar gezet worden. Dat was een heel gepuzzel, maar we hebben talent in onze groep. Om half vier uur gingen ze allemaal met een prachtig bouwwerk van een insect huiswaarts.

Snuitkever, foto Michel Verhoeven

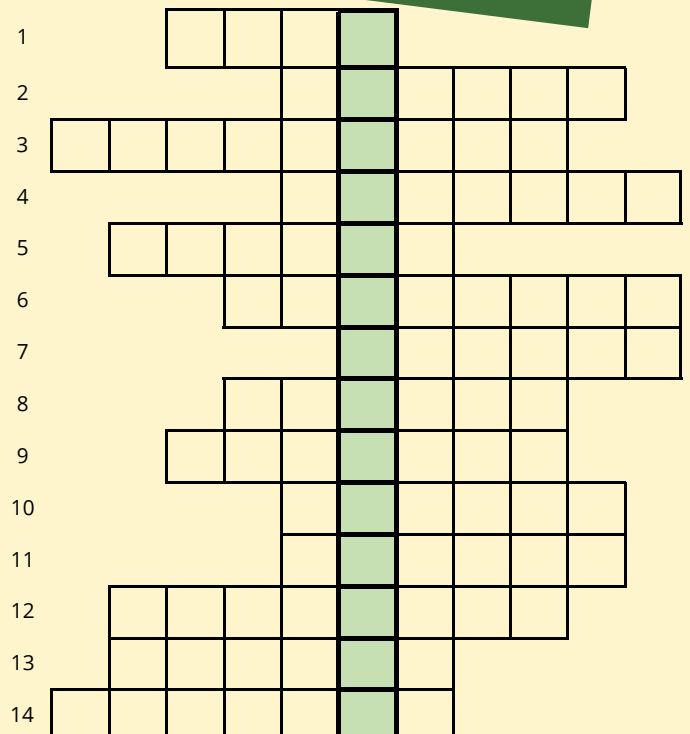
Combineer geluiden en dieren

aan puzzel kunnen alle jonge IVN leden tot 15 jaar meedoen, dus ook als je niet bij de jeugdgroep bent.

Als je alles hebt ingevuld, vind je in de groene kolom een woord. Stuur je oplossing voor 1 mei 2023 naar redactie@ivnlaarbeek.nl

Onder de goede inzendingen verloten we een prijsje.

1. Dit dier snatert
2. Geluid van een slang
3. Geluid van een ooievaar
4. Geluid van een kraai
5. Geluid van een bij
6. Geluid van een paard
7. Geluid van een gans
8. Geluid van een muis
9. Geluid van een mus
10. Geluid van een hert
11. Dit dier kwaakt
12. Dit dier koert
13. Geluid van een groene specht
14. Dit dier blaft

De jonge natuuronderzoekers

Hoe overwinteren dieren?

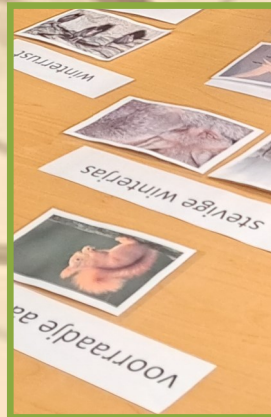
Bloeiwijze van planten

Het is weer een gezellige bijeenkomst, deze eerste van 2023. De kinderen gaan in groepjes aan de slag. Jo vertelt over verschillende bloeiwijzen van bomen. De tafels liggen vol voorbeelden.

Hoe overwinteren dieren?

Diny vertelt over mogelijke manieren van dieren om de winter door te komen. De kinderen mogen eerst zelf vertellen wat zij doen als het koud wordt. "Een dikke jas aantrekken", "Warme chocolademelk drinken", "Onder een dekentje kruipen".

Dit gaan we vertalen naar oplossingen van dieren bij koud weer: winterslaap, een dikkere vacht, een voorraadje eten aanleggen.

Naar buiten

Dan mogen ze een spel spelen om diersoorten te plaatsen bij verschillende overwintermethoden. Buiten regelt Maria een speurtocht met lichtjes door de tuin van de Bimd. Door het slechte weer is deze vooral rond de vijver. Zaklampen, jassen aan en lekker naar buiten.

In de pauze trakteert jarige Kay. Lekker een zakje chips bij de ranja, al "klaagt" een enkeling voor de grap dat hun "avond verpest is, zo zonder koekje".

Tot de volgende keer!

van IVN Laarbeek

Bosmemory

We gaan bosmemory spelen buiten in het donker. De kinderen gaan in 2 groepen takjes, blaadjes en andere dingetjes zoeken, en van elk 2. Met hun zaklampen gaan ze op pad. Daarna worden de gevonden spullen onder bakjes geplaatst en de omgekeerde bakjes worden door elkaar op een tafel gezet. Het memoryspel kan beginnen!

Marrit de Jong

Bomenspel

Als ik de zaal van De Bimd binnenkom, zie ik het bomen-memoryspel al klaarliggen. Op twee tafels liggen enkele houten plankjes. Op elk plankje staat een plaatje van een boom. Elk plaatje heeft 2 inzetten: één foto van het blad en één van de vrucht van die boom. Het spel is pas ontworpen en wordt nu voor het eerst gebruikt. Naast de bomenplaatjes liggen kleine plankjes met namen van bomen. De bedoeling is dat elk groepje kinderen de juiste naamkaartjes bij de bomenplaatjes legt.

De kinderen zijn in 5 groepjes verdeeld. Twee gaan naar het bomenspel, 2 gaan dieren tekenen met speciaal houtskool en de 5^e groep gaat naar buiten.

Het bomenspel op de ene tafel is wat makkelijker dan dat op de andere. De kinderen mogen met behulp van zoekkaarten en het bomen- en struikenboekje van de Postcodeloterij de juiste namen opzoeken. Iedereen gaat enthousiast aan het werk.

Ondertussen zijn de kinderen van de houtskooltekeningen bezig een opgezet dier uit te zoeken. Eerst maken zij een schets met potlood, daarna worden de schetsen pas echt met houtskool uitgevoerd. Er zijn echte tekentalenten bij!

Ton op den Buijs

Workshop koken, 19 april, 14-17 uur

In november vorig jaar organiseerden Annette Brand en Marrit de Jong een try-out van de workshop Koken. De bedoeling was workshops te geven waarin we koken met ingrediënten die dichtbij zijn, bijvoorbeeld in onze eigen IVN natuurtuin. En ook met de bedoeling zo weinig mogelijk eetbaars weg te doen. Waar kan zo'n workshop beter gehouden worden dan in de grote keuken van ons eigen verenigingsgebouw De Bimd?

Omdat de try-out zo leerzaam en gezellig was en de gerechtjes zo geslaagd, besloten Annette en Marrit door te gaan met de workshops.

De volgende is woensdag 19 april van 14.00 -17.00 uur. (In de vorige Bimd stond 5 april, maar die datum is dus verschoven naar 19 april). Het thema is Voorjaar. We gaan zelf ingrediënten zoeken en heerlijk koken. De gerechten krijg je mee naar huis. Je betaalt 10 euro voor deze middag.

Verdere informatie: cursuswerkgroep@ivnlaarbeek.nl.

Kerstmarkt

Zondag 11 december stond IVN Laarbeek met een kraam op de kerstmarkt in Beek en Donk. We hadden allerlei spullen in de verkoop die met vogels te maken hebben. Veel was zelfgemaakt, zoals de nestkastjes van Adrie, pitriet vetbolhouders van Annette. De opbrengst van 426,50 euro was voor IVN Laarbeek.

Bomen over bomen

Laarbeek. Nu alleen waterrijk, in toekomst ook bomenrijk !!!

Beginnerscursus bomen

- Drie binnenlessen, drie buitenlessen
- Kosten € 30,-
- Min. aantal cursisten 5 max. 30. Iedereen welkom
- Lessen ook op papier
- Onderwerpen:
 - Les 1: Anatomie, Biologie, fotosynthese, Praktijk: bomen op het IVN terrein
 - Les 2: Inheemse bomen herkennen, vormen zomer en winter, Praktijk: Groeneleng wandeling of sector bomen inventarisatie.
 - Les 3: Deels uitheemse bomen en naaldbomen. Praktijk: Naaldbomen route in Stiphouts bossen

Het Perfecte Plaatje

We moeten vroeg uit de veren op deze zondagmorgen 5 februari. Vanaf zeven uur druppelen de kandidaten voor de wedstrijd het Perfecte Plaatje bijna letterlijk binnen in De Bimd. Het is een druilerige, winderige en kille ochtend. Binnen is het lekker warm, koffie en cake staan al klaar. De fotografen worden welkom geheten door Paul Colen, voorzitter van IVN-fotoclub Kieknou. De opdracht is breed: maak een foto in de natuurtuin.

Het Perfecte Plaatje wordt georganiseerd door GoedeMorgen Media. Fotografen Liesbeth van Boxtel en Joost Duppen verlenen als jury hun medewerking. Uit de inschrijvers blijven 20 kandidaten over. Zij krijgen om de veertien dagen een opdracht. Bij elke opdracht zijn er twee extra juryleden met kennis van het onderwerp. Er vallen telkens twee kandidaten af. Vandaag begint de derde ronde met 16 overgebleven kandidaten. De uiteindelijke winnaar mag een foto maken voor de voorpagina van de Mooi Laarbeek Krant.

Liesbeth van Boxtel legt de opdracht uit. "De natuur is altijd mooi, maar aandacht maakt alles nog mooier. Kijk waar je door getrokken wordt, wat je vast wilt leggen. Het kan een stilven zijn, een waterdruppel of een landschap." Er liggen hulpmaterialen klaar zoals spiegels, achtergrondmateriaal en parapluutjes. De kandidaten krijgen twee uur de tijd voor hun opdracht.

"Iedereen kan aan deze wedstrijd meedoen", legt Liesbeth aan mij uit. "Je hoeft geen dure camera te hebben. Er zijn ook deelnemers die met hun telefoon fotograferen. Het gaat niet zozeer om de techniek. Die speelt maar een kleine rol, bijvoorbeeld of een foto scherp of onscherp is. Creativiteit en compositie zijn het belangrijkste. Wat jij mooi vindt zo mooi mogelijk overbrengen."

De kandidaten zijn intussen ijverig bezig in de natuurtuin van IVN Laarbeek. De nacht maakt langzaam plaats voor de dag. Het miezert nog steeds. Maar het enthousiasme is er niet minder om. Tussen de verschillende landschapselementen lopen, staan, bukken, knielen en liggen de fotografen. De concentratie is groot. Ze willen allemaal een ronde verder.

Foto's T on Tekst Anneke op den Buijs

Mossen, klein maar eindeloos mooi

Gewoonlijk komt de plantenwerkgroep de eerste maandag van de maand bij elkaar. Ditmaal was dat al vroeg in het nieuwe jaar, 2 januari. Op het programma stonden mossen. Ieder was gevraagd om wat mossen te zoeken en mee te brengen. Samen hebben we ze bekeken en op naam gebracht. Met loepjes en pincetten gingen we aan de slag. Achteraf gezien hadden we natuurlijk ook de binoculaires moeten klaarzetten, want mossen zijn ontzettend klein.

Tekst en foto's: Mark Smits

Niet zo toegankelijk

Mossen zijn een niet zo toegankelijke groep omdat ze zo klein zijn, en op het eerst gezicht een hoop soorten sterk op elkaar lijken. En wil je echt zeker zijn van een determinatie, moet je er meestal de microscoop bij pakken omdat het dan gaat om bijvoorbeeld de grootte en de vorm van de bladcellen, details van de sporenkapsels, of de vorm van broedkorrels. Dat betekent dat er vaak best wat tijd zit tussen de soort in het veld tegenkomen en de uiteindelijk determinatie. (In mijn geval vaak wel een half jaar.)

Dan komen we bij het grote voordeel van mossen: je kan mossen eindeloos goed houden door ze droog in een envelopje ('convoluitje') te bewaren. Voor gebruik even weken in water en je kan, zelfs na 20 jaar, nog steeds de plantjes in detail onderzoeken. Vaatplanten gaan na enige tijd schimmelen, maar mossen (meestal) niet. En ..., ze nemen ook niet zoveel plaats in als vaatplanten. Zelf heb ik een mossen-

Welke groep?

Tijdens de avond van de plantenwerkgroep hebben we een aantal mossen langs laten gaan en bekeken tot welke groep ze behoren. De overkoepelende naam 'mossen' wordt gebruikt voor de bladmossen, levermossen en hauwmossen tezamen. Hauwmossen komen in onze regio amper voor, ze zien eruit als kleine grassprietjes. Levermossen zijn er in twee vormen: de thalleuze levermossen (met de bekendste vertegenwoordiger het parapluutjesmos) en bebladerde levermossen, waarvan het pietepouterige platgeslagen-sinterklaasmutsmos (gewoon kantmos officieel) het beste blijft hangen bij de meeste mensen. De bladmossen is de grootste groep in Nederland, die in de praktijk verdeeld worden in de veenmossen, topkapselmossen en slaapmossen (taxonomen zijn tegenwoordig kieskeuriger en verdelen de bladmossen in 9 klassen waarbij de slaapmossen én een deel van de topkapselmossen samen in een klasse zitten).

Slaapmos of topkapselmos

Toch is het onderscheid tussen slaapmossen en topkapselmossen een goede eerste stap in het achterhalen welke soort mos je voor je neus hebt. Ga je met een determineersleutel aan de gang, is vaak een van de eerste vragen of je te maken hebt met een slaapmos.

Hoe herken je die?

Slaapmossen zijn vaak vertakt en kruipen meestal over het substraat. De sporenkapsels ontstaan in de oksels van stam en zijtakken. Topkapselmossen vertakken (meestal) niet en de sporenkapsels ontstaan bovenop de stengel (aan de top dus, vandaar de naam).

Achterhalen of we te maken hadden met een topkapselmos was dus de eerste stap tijdens onze mossenavond. Daarvoor is het natuurlijk handig om een mos bij de hand te hebben die al sporenkapsels heeft gevormd. Jo Kicken had een mooi toefje muisjesmos verzameld (zie foto). Zaak is om met de pincet (of met priegelvingers) een stukje mos met die sporenkapsels eruit te plukken zodat je kan zien waar de steel van de sporenkapsel aangehecht is. En dan kom je gelijk bij een probleem waar de taxonomen al achter waren: muisjesmossen zitten tussen topkapselmossen en slaapmossen in. Ze groeien op dezelfde manier als topkapselmossen, dus recht opstaand en amper vertakt. Maar de sporenkapsels ontstaan niet aan de top, maar halverwege de stengel. Sterker nog, in de familie van de muisjesmossen (*Grimmiaceae*) zitten ook echte slaapmossen (Bischopsmuts).

Vervolg Mossen

Kopkapselmosroute

Best verwarrend dus. Gelukkig houden de meeste determineersleutels rekening met deze verwarring en kom je er via de slaap- en de kopkapselmosroute er wel uit. Maar voor de beginnende mossenkenner natuurlijk niet zo motiverend.

Een ander mos, dat Hetty had verzameld (zie foto) was het muursterretje (*Tortula muralis*). Een prachtig mosje dat in het vroege voorjaar muren kan bedekken met een lichtgele gloed, veroorzaakt door de zon die door duizenden steeltjes van de sporenkapsels heen schijnt. Die steeltjes (*seta* genoemd) zijn tot 2 cm lang, een stuk groter dan het mosje zelf). Dit mos heeft (net als het muisjesmos) een glashaar aan het uiteinde van het blad. Die glasharen reflecteren zonlicht, zodat het mos op zonnige rotsen en stenen muurtjes kan overleven.

Klein duinsterretje

Klein duinsterretje

Hetty had nog een familielid van het muursterretje gevonden: het klein duinsterretje. Het is een prachtig mosje dat je veel in de duinen vindt, maar ook wel in het binnenland (vooral op daken). Ook deze soort heeft een glashaar. Daarnaast heeft deze soort een kenmerkende oranje nerf.

Niet alle bladmossen hebben een nerf (levermossen en veenmossen hebben nooit een nerf), en het is dus een goede tweede stap (na de vraag of het een topkapsel- of slaapmos is) om te checken of die een nerf heeft en indien ja, hoever die nerf doorloopt (tot halverwege, bijna tot het eind, om soms zelfs uittreidend als een puntje). Wil je dit in het veld kunnen checken, heb je een goede loep nodig. In mijn ervaring is 12x vergroting het minimum.

Wil je nu checken of je loep voldoet voor mossen? Bekijk dan in het veld een grote pluk slaapmos. De twee meeste algemene slaapmossen van Nederland zijn gewoon dikkopmos en gesnaveld klauwtjesmos.

Iemand had voor deze avond ook gewoon dikkopmos verzameld. Dat is een soort die grote plakken kan vormen op de grond, op stammen en takken, op vochtige bestrating in de schaduw, dus eigenlijk overal waar genoeg vocht is.

Kenmerkend zijn de wat bolle sporenkapseltjes (vandaar de naam). Vind je een slaapmos met deze kenmerken, dan moet die ook een nerf hebben (die ongeveer tot tweederde van het blad doorloopt). Vind je echter een slaapmos met sporenkapsels die veel slanker zijn, dan heb je waarschijnlijk te maken met gesnaveld klauwtjesmos. Deze soort heeft juist geen nerf (slechts een heel klein beginnetje van een nerf bij de aanhechting van het blad).

Thalleus levermos

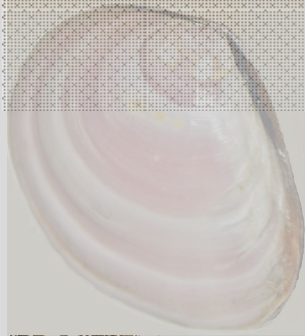
Vanuit mijn tuin had ik ook nog een thalleus levermos verzameld: halvemaantjesmos. Waarom die soort zo heet, zie je wel op de foto. Dit is een levermos die verwant is aan het bekendere (en veel algemenere) parapluutjesmos. Parapluutjesmos vind je in bijna iedere tuin, op vochtige plekken, maar ook vaak in bloempotten bij een tuincentrum. Een thalleus levermos vormt een soort van plakkaat waar in het geval van deze soort een soort broedkorrels op groeien. Die korreltjes kunnen door regen opspringen en ergens anders uitgroeien tot een nieuw stukje mos. Ongeslachtelijke voortplanting dus.

Andere mossen die langskwamen waren bleek dikkopmos, fijn laddermos, gedraaid knikmos, gewoon haakmos, gewone haarmuts, grijze haarmuts, krulmos, gewoon pluisjesmos en purpersteeltje. Thuis kwam ik erachter (met de microscoop) dat ik uit mijn tuin ook nog een plukje braamknikmos had verzameld. Blijkt een nieuwe soort voor mijn verzameling te zijn.

NONNETJES

Lopend langs de vloedlijn, blote voeten in het zand,
zie ik er duizenden liggen, nonnetjes op het strand.
Ze hebben de mooiste kleuren, van blauw tot roze en wit.
Allemaal staan ze open maar geen een, waar iets in zit.
Ik kijk turend verder, langs plassen en waterlijn,
op zoek naar nog meer nonnetjes, ik weet dat ze er zijn.
Je komt ze niet vaak tegen, maar vandaag heb ik geluk,
prachtige wit-zwarte eendjes, mijn dag kan niet meer stuk.
Zittend in het hoge gras, genietend van het zonnetje,
zie ik hem fladderen in de wind, een vlinder, het tere nonnetje.
Ze dartelen vrolijk in het licht, ze komen en verdwijnen,
voor vlinders zal de warme zon slechts enkele weken schijnen.
Dromend loop ik langzaam verder, naar nog meer nonnetjes op zoek,
langs bermen, wegen, tuinen, velden, ik kijk om iedere hoek.
Geen plantje met zo'n mooie naam, wel monnikskap en duizendschoon,
maar ik zoek naar een nonnetje, toch niet zo ongewoon?
Vind Mozes-in-het-mandje, en ook de madelief.
Het lelietje-der-dalen en de vergeet-mij-niet.
De koren- en de zonnebloem, liebevrouwebedstro en margriet.
Maar waar ik naar op zoek ben, dat vind ik nergens niet.
Zet me te rusten op een bankje, kijk langs het pad vooruit.
Ik kan mijn ogen niet geloven, ik zie Gods eigen bruid:
het allermooiste nonnetje, wandelend langs 's Herenwegen.
Mijn dag die heeft een gouden randje, ik kwam er ECHT een tegen.
Dieny

Lezing

Donderdag 20 - 4 - 2023 Lezing "Roofvogels"

door Jo van Zanten

Tijdstip: 20.00—22.00 uur

Locatie: IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, Aarle-Rixtel

Jo van Zanten is coördinator bij IVN Asten-Someren en lid van Vogelwerkgroep De Peel.

Wanneer je roofvogels hoog boven je in de lucht ziet zweven, zou je zo mee willen doen: lekker meejakkeren met de stormwolken of wiekend en warrelend in de blauwe lucht. Ze gaan hun eigen gang en leven op een manier die soms mooi en aantrekkelijk, maar soms ook wreed lijkt.

Er zijn mensen die daar moeite mee hebben. Ze willen dat roofvogels leven als gedresseerde kanariepietjes en vooral geen 'overlast' veroorzaken. Maar dat kunnen ze wel vergeten. Roofvogels volgen hun eigen instincten. Ze kunnen niet anders. Dat is helaas de reden dat roofvogels nog steeds opzettelijk worden doodgemaakt. Ook hier in Nederland, terwijl ze al sinds 1936 wettelijk zijn beschermd.

"Roofvogels zijn niet alleen onmisbaar in de natuur, ze zien er ook prachtig uit," aldus Maria Quist, cultureel antropologe en voormalig coördinator van de Werkgroep Roofvogels Nederland.

Op deze avond laat Jo van Zanten de toehoorder kennis maken met de meest voorkomende roofvogels in onze regio en hij hoopt dat zij na deze avond net zo van roofvogels kunnen genieten als hijzelf.

Verslag lezing

"Zorgen voor de natuur van morgen"

door Joop Schaminee

Op 11 januari zijn we met drie mensen van de plantengroep naar een interessante lezing geweest. Ik heb geprobeerd er een kort verslag van te maken.

Ria v. Liempd

In het natuurbeschermingsjaar 1970 bestond de slogan 'Natuurbehoud is zelfbehoud'. De mensen waren geneigd om te zeggen 'Wat hebben wij eraan?', maar het belang van natuur is overduidelijk. Alle organismen verdienen een plek. Het is arrogant van ons om dit te ontkennen.

Zónder natuur gaat het zeker mis. Er ontstonden nieuwe denkbeelden zoals 'De universele rechten van de mens' en 'De universele rechten van de Noordzee'. We moeten opkomen voor de natuur.

In 1962 publiceerde watercoloog Rachel Carson het boek 'Silent Spring', waarin ze de noodklok luidt over de toestand van ons leefmilieu. Over de gevolgen van het gebruik van pesticiden en landbouwgif: geen bijen, geen vogelgezang, ziektes bij de mens, bijv. Parkinson. Door de strijd om grondstoffen, zoals olie, gas, mineralen en door de overbevolking zijn er grote zorgen. De houding van de mens ten aanzien van de natuur moet veranderen. Dit vraagt om een waarde herijking, óók politiek.

De natuur in Nederland heeft een grote rijkdom en een grote biodiversiteit, door:

1. **De ligging in de delta van grote rivieren.** Hierdoor is er een grote verscheidenheid in droog-nat-stuifzand, veen, löss, zand, klei. De keerzijdes zijn de intensieve landbouw en de gunstige ligging om handel te drijven. Gevolg: overbevolking!

2. **De vroege opkomst van natuurbescherming.** Jac. P. Thijsse wist te voorkomen dat het Naardermeer een dumpplaats van huisvuil zou worden.

3. **De duinen zijn behouden gebleven** (zie ter vergelijking de kust van België)

4. **De rol van de mens.** Hij zorgde ervoor dat de natuur verrijkt is door bijv. maaien en kappen. Dit voorkwam dat alles bos zou worden. Dit alles gebeurde niet té intensief. Hierdoor is de biodiversiteit veel groter. Het is geen oernatuur. Die bestaat in Nederland niet.

Nederland kent een zeer grote verscheidenheid aan landschapstypen. Zuid Limburg: kalk. Brabant: veen, beekdalen, zandgronden. Bij de grote rivieren: uiterwaarden, laagveen, rivierklei. Den Helder: duinen, Waddenzee, slikplaten, kwelders.

Zorgen en uitdagingen

Biodiversiteitscrisis. 70% van de insecten is verdwenen
Stikstofcrisis. De landbouw moet kleinschaliger en minder. We hoeven niet te produceren voor de hele wereld.
Watercrisis. Soms te veel, soms te weinig water. We moeten water vasthouden en zorgen dat de grond als een spons fungeert.

Klimaatcrisis. Veengronden gaan oxideren, de bodem daalt. We moeten de gronden natter houden.

Gezondheidscrisis. Ziektes ontstaan zoals Parkinson, Q-koorts, astma enz. Er is teveel beton, er verdwijnen vogels.

Oplossingen

Er moeten gebiedsprocessen op gang komen waarbij boeren, natuurorganisaties, bedrijven, de politiek samen nadenken over de toekomst van een gebied d.m.v. een goede dialoog met begrip voor elkaars standpunten.

Ook bestaat er een zadenbank, "Het biologisch Erfgoed" waar men planten probeert te behouden die dreigen uit te sterven. De regie en financiering moeten bij de overheid liggen. Hiervoor zijn verdragen ondertekend (Natura 2000).

Er moet een borging zijn van onze planten want: weg is weg! Van de 1500 hogere plantensoorten in Nederland staan er 500 op de rode lijst. We kunnen planten behouden door de zaden ervan te winnen voor het Levend Archief in Nijmegen.

Nut en belang van vegetatie

Overall staan plantjes. Dat zijn indicatoren voor de bodem. De fauna is afhankelijk van onze vegetatie. Het is het huis voor de dieren.

Agenda

Publiekswandelingen Natuurtuin De Bimd

Iedere **vierde zondag van de maand** is er een wandeling in IVN Natuurtuin de Bimd. **Aanvang 9.30 uur**

Zondag 26 maart - 23 april - 28 mei - 25 juni 2023

Duur ongeveer 2 uur, na afloop gratis koffie of thee
Vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld voor onderhoud van de wandelroutes.

Publiekswandelingen

Zondag 19 maart 2023

Landschaps- en plantenwandeling De Ruweeuwse
Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur
Vertrek: Brug Sluis 5, Achterbosch, 5737 PR Lieshout

Maandag 10 april 2023 (2e Paasdag)

Vroege vogelwandeling Grotelse Heide
Tijdstip: 8.30 - 10.30 uur
Vertrek: parkeerplaats Grotel 5, 5761 RA Bakel

Zondag 23 april 2023

Vroege vogelwandeling De Biezen
Tijdstip: 8.30 - 10.30 uur
Vertrek: Biezen 5
5735 SM Aarle-Rixtel

Zondag 21 mei 2023

Natuur- en cultuurwandeling
Park De Groene Long
Tijdstip: 10.00 - 12.00 uur
Vertrek: Parkpaviljoen, Parklaan 3,
5741 EZ Beek en Donk

Foto: Ton op den Buijs

Ledenwandeling

(voor leden van IVN Laarbeek
vertrek vanaf gebouw de Bimd)

Zondag 2 april 2023 Goorloop

Tijdstip: 8.30 - 10.30 uur Organisatie: Anita Slaats

Ton op den Buijs

Lezingen in De Bimd

De werkgroep contactavonden heeft weer enkele lezingen op het programma staan op donderdagavond.

Tijd: van 20.00 - 22.00 uur

IVN-gebouw De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Donderdag 16 maart 2023

'Bodem' door Chris van Laarhoven, Aarle-Rixtel
Chris is tuinbouwadviseur, met name op het gebied van bodemvruchtbaarheid.

Donderdag 20 april 2023

'Onze roofvogels' door Jo van Zanten van vogelwerkgroep 'De Peel. Maak kennis met de meest voorkomende roofvogels in onze regio.

Overige activiteiten

Woensdag 15 maart 2023

Introductieavond basiscursus Flora
Tijdstip 20.00 - 21.30 uur
Plaats: De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Woensdag 15 maart 2023

Provinciale Staten- en Waterschapsverkiezingen

Zaterdag 18 maart 2023 Landelijke Opschoondag

Op deze dag organiseren mensen door het hele land opschoonacties om samen hun buurt of straat schoon te houden.

Voor meer informatie: www.nederlandschoon.nl

Woensdag 29 maart 2023

Start cursus Natuurouder (alleen bij voldoende deelname)
Tijdstip: 19.45 - 22.00 uur
Plaats: De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

Zaterdag 15 en zondag 16 april 2023

Nationale bijentelling
De Nationale Bijentelling is een gezamenlijk project van Naturalis, IVN Natuureducatie en LandschappenNL. Het doel is om zoveel mogelijk over bijen te weten komen, zodat we de bij beter kunnen helpen.

Zondag 23 april 2023 Jaarvergadering

Tijdstip: 10.30 uur, Gebouw De Bimd

Zondag 4 juni 2023

Groots evenement: het **KIKKERCONCERT**
Tijdstip: 12.00 - 18.00 uur
Plaats: De Bimd, Beekseweg 3, 5735 CB Aarle-Rixtel

